

Sodišče: Vrhovno sodišče

Oddelek: Delovno-socialni oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSRS:2009:VIII.IPS.493.2008

Evidenčna številka: VS3003625

Datum odločbe: 09.03.2009

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: regres za letni dopust - *prisilna poravnava*

Zveza: ZDR člen 131, 161. ZPPSL 59, 61, 63.

Jedro

V skladu s prvim odstavkom 63. člena ZPPSL je na podlagi potrjene prisilne poravnave dolžnik oproščen obveznosti, da izplača upniku znesek, ki presega v potrjeni prisilni poravnavi navedeni odstotek, plačilni roki pa se odložijo v skladu s potrjeno prisilno poravnavo. Glede na navedeno določbo je zmoten zaključek sodišč nižje stopnje, da se pravnomočni sklep o potrditvi prisilne poravnave ne nanaša na celotno tožnikovo terjatev, ampak da velja za pravnomočno razsojeno stvar le glede 20 % terjatve.

Izrek

Reviziji se ugodi, sodbi sodišč druge in prve stopnje se spremenita tako, da se zavrne tožbeni zahtevek, ki se glasi:

"Tožena stranka je dolžna tožeči stranki obračunati in izplačati regres za letni dopust za leto 2003 v višini 80 % od bruto zneska 551,93 EUR, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 1. 8. 2003 dalje do plačila, po predhodnem odvodu prispevkov od bruto zneska v petnajstih dneh."

Tožeča stranka mora v 15 dneh, od vročitve te sodbe, povrniti toženi stranki njene revizijske stroške v znesku 308,67 EUR.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je ugodilo tožbenemu zahtevku, da je tožena stranka dolžna tožniku obračunati in izplačati regres za letni dopust za leto 2003 v višini 80 % od bruto zneska 551,93 EUR, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi od 1. 8. 2003 dalje in mu povrniti stroške postopka. Presodilo je, da je tožnik ob začetku postopka prisilne poravnave nad toženo stranko imel pravico do regresa za letni dopust, terjatev iz tega naslova pa še ni nastala, saj glede na določbe 131., 161. in 162. člena Zakona o delovnih razmerjih (ZDR, Ur. l. RS, št. 42/02) višina terjatve še ni bila znana. Zato te terjatve ni mogoče šteti za dospel, da bi jo bila tožena stranka dolžna plačati le pod pogoji prisilne poravnave, to je v višini 20 % od ugotovljene terjatve. Zato je tožniku priznalo regres za letni dopust v celotni višini, torej mimo pogojev iz prisilne poravnave.

2. Sodišče druge stopnje je zavrnilo pritožbo tožene stranke in potrdilo sodbo sodišča prve stopnje. Soglašalo je, da terjatev iz naslova regresa za letni dopust za leto 2003 pred začetkom postopka prisilne poravnave dne 8. 4. 2003 še ni nastala, saj njena višina ob začetku postopka prisilne poravnave še ni bila znana. Potrjena *prisilna poravnava* tako ne more biti razlog za zavrnitev tožbenega zahtevka (razlika v višini 80 % ugotovljene terjatve). Sklep o potrditvi prisilne poravnave v zvezi z vtoževano terjatvijo tudi nima značaja razsojene stvari. Za razsojeno stvar gre le glede 20 % terjatve iz naslova regresa, kar je tožena stranka tožniku na podlagi pravnomočnega sklepa o potrjeni prisilni poravnavi že plačala. Ker v sodni praksi ni jasnega odgovora na vprašanje, ali delavčeva pravica do regresa za letni dopust pred 1. julijem tekočega leta pomeni že tudi nastanek njegove terjatve iz tega naslova, je sodišče sklenilo, da se revizija dopusti.

3. Zoper pravnomočno sodbo sodišča druge stopnje je tožena stranka vložila revizijo zaradi bistvenih kršitev določb pravnega postopka in zmotne uporabe materialnega prava. Navaja, da izpodbijana sodba izhaja iz napačne predpostavke, da terjatev tožnika iz naslova plačila regresa za letni dopust za leto 2003 na dan začetka postopka prisilne poravnave še ni nastala. Iz 161. člena ZDR izhaja, da delavec pridobi v vsakem primeru najkasneje po poteku šestih mesecev nepretrganega delovnega razmerja pravico do celotnega dopusta, s tem pa tudi pravico do regresa za letni dopust v celotnem znesku. Tožnik je tako že 1. 1. 2003 izpolnil pogoje iz navedenega člena in pridobil pravico do celotnega dopusta, kar v skladu s prvim odstavkom 131. člena ZDR pomeni, da je takrat pridobil pravico za izplačilo regresa za letni dopust v celotnem znesku. To pomeni, da se tudi na to terjatev raztezajo učniki sklepa o potrditvi prisilne poravnave nad toženo stranko. Iz tega izhaja, da je tožbeni zahtevek neutemeljen, ker je tožena stranka svoj dolg do tožnika v celoti poravnala v skladu z navedenim sklepom. Izpodbijana sodba se zmotno sklicuje na 3. alinejo prvega odstavka 162. člena ZDR in ga razlaga v nasprotju z določilom 161. člena ZDR. V skladu z drugim odstavkom 34. člena Obligacijskega zakonika (OZ, Ur. l. RS, št. 83/01) mora biti predmet obveznosti določen oziroma določljiv. To pomeni, da obveznost lahko nastane, četudi njena višina ob nastanku še ni znana, je pa določljiva vsaj do zapadlosti obveznosti.

4. Revizija je bila na podlagi 375. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP, Ur. l. RS, št. 26/99 in nadaljnji) vročena tožeči stranki, ki nanjo ni odgovorila, in Vrhovnemu državnemu tožilstvu Republike Slovenije v Ljubljani.

5. Revizija je utemeljena.

6. Na podlagi 371. člena ZPP revizijsko sodišče preizkusi izpodbijano sodbo samo v tistem delu, v katerem se izpodbija z revizijo, in v mejah razlogov, ki so v njej navedeni, pri čemer pazi po uradni dolžnosti na pravilno uporabo materialnega prava. Pri tem je vezano na dejanske ugotovitve nižjih sodišč, ki so bile podlaga za izdajo izpodbijane sodbe, saj zaradi zmotne ali nepopolne ugotovitve dejanskega stanja revizije ni mogoče vložiti (tretji odstavek 370. člena ZPP).

7. Tožena stranka ni določno opredelila bistvenih kršitev določb pravnega postopka, s katerimi naj bi bila obremenjena sodba sodišča druge stopnje. Zato sodišče z vidika tega revizijskega razloga izpodbijane sodbe ni preizkušalo.

8. Materialno pravo je bilo zmotno uporabljeno.

9. Iz dejanskih ugotovitev sodišč nižje stopnje izhaja, da je tožena stranka dne 27. 3. 2003 podala predlog za uvedbo postopka prisilne poravnave. Dne 8. 4. 2003 je bila *prisilna poravnava* začeta, potrjena pa je bila s sklepom Okrožnega sodišča v Mariboru dne 19. 9. 2003. Sklep o potrditvi prisilne poravnave je postal pravnomočen 3. 10. 2003. Tožnik je skupaj z drugimi delavci prijavil terjatev iz naslova regresa za letni dopust za leto 2003, ki je bila razvrščena v razred upnikov, ki se poplačajo v višini 20 % od ugotovljene terjatve v roku enega leta od pravnomočnosti potrjene prisilne poravnave. Izplačilo v navedeni višini je bilo izvršeno dne 18. 11. 2004.

10. V skladu s prvim odstavkom z 61. člena Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (ZPPSL, Ur. l. RS, št. 67/93 in nadaljnji) ima sklep o potrditvi prisilne poravnave za vse upnike, katerih terjatve so bile ugotovljene, moč izvršilnega naslova. Ugotovljene terjatve morajo biti navedene v izreku sklepa o potrditvi prisilne poravnave oziroma v načrtu o finančni reorganizaciji, ki je sestavni del izreka sklepa (59. člen ZPPSL). Za takšne terjatve ima sklep o potrditvi prisilne poravnave moč pravnomočno razsojene stvari. Najpomembnejši pravni učinek, ki nastane s sklepom o potrditvi prisilne poravnave je znižanje in/ali odložitev izpolnitve dolžnikovih obveznosti. Pravna posledica sklepa o potrditvi prisilne poravnave je sprememba vsebine pravnih razmerij med dolžnikom in njegovimi upniki (z zmanjšanjem dolžnikovih obveznosti oziroma podaljšanjem roka njihovega plačila). Zato ima v tem delu sklep o potrditvi prisilne poravnave pravno naravo oblikovalne sodne odločbe. Oblikovalne sodne odločbe pa začnejo učinkovati s pravnomočnostjo (1).

11. V skladu s prvim odstavkom 63. člena ZPPSL je na podlagi potrjene prisilne poravnave dolžnik oproščen obveznosti, da izplača upniku znesek, ki presega v potrjeni prisilni poravnavi navedeni odstotek, plačilni roki pa se odložijo v skladu s potrjeno prisilno poravnavo. Glede na navedeno določbo je zmoten zaključek sodišč nižje stopnje, da se pravnomočni sklep o potrditvi prisilne poravnave ne nanaša na celotno tožnikovo terjatev, ampak da velja za pravnomočno razsojeno stvar le glede 20 % terjatve. Upošteva je navedene določbe ZPPSL je bilo o tožnikovi terjatvi iz naslova regresa za letni dopust s sklepom o potrditvi prisilne poravnave pravnomočno odločeno v celoti.

12. Ker je tožena stranka tožniku dne 18. 11. 2004 plačala regres za letni dopust za leto 2003 v rokih in pod pogoji potrjene prisilne poravnave, le ta glede na navedene določbe ZPPSL ni upravičen še do izplačila razlike.

13. Sodišče se je do nastanka tožnikove terjatve iz naslova regresa za letni dopust za leto 2003 opredelilo že v pravnomočnem sklepu o potrditvi prisilne poravnave z dne 19. 9. 2003, na katerega je v tem delovnem sporu vezano tudi revizijsko sodišče.

14. Glede na navedeno je sodišče reviziji ugodilo in sodbi sodišča druge in prve stopnje spremenilo tako, da je tožbeni zahtevek zavrnilo (prvi odstavek 380. člena ZPP).

15. Ker je tožena stranka z revizijo uspela, ji mora tožnik na podlagi prvega odstavka 154. člena ZPP povrniti utemeljene stroške za vložitev revizije, ki jih je sodišče odmerilo na 308,67 EUR (169,10 EUR za sestavo

revizije po odvetniku, upošteva je veljavno Odvetniško tarifo in 139,57 EUR za takso za revizijo).

---.---Op. št. (1): Plavšak, N.; Zakon o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji s komentarjem, Ljubljana 2000, str. 292

Datum zadnje spremembe: 22.08.2009